

## К 95-летию района Линия судьбы

Имя этого человека хорошо знакомо читателям нашей газеты. Он автор двух сборников стихов о родном крае.

Сегодня мы беседуем с Султаном Жаманшаловичем Сармурзиным.

- Место, где жили мои предки, - нынешнее село Бестюбе Камышинского района, - начинает рассказ аксакал. - Аул находился на берегу речки Коянды. Мой дед Сармырза принадлежал к середнякам. Отец Жаманшал в течение десяти лет работал перевозчиком грузов со станции Бреды. Он ушел из жизни в памятный день 9 мая 1945 года.

Я родился в 1941 году. Весной 1947 года мы переехали в совхоз «Милютинский», а спустя четыре года обосновались во втором отделении совхоза Актасты.

Семье жилось трудно, поэтому, не окончив школу, пошел работать в животноводство. Женился в восемнадцать лет. К сожалению, супруга рано ушла

из жизни.

На вопрос, как проходило детство, какие интересные события он помнит из своей жизни, Султан-ага скромно ответил, что в послевоенное время детей не баловали, они начинали рано работать, было не до радостей...

Уже во взрослой жизни дни были похожи один на другой: работа, забота о семье.

За добросовестный труд Султан Жаманшалович имеет диплом «Лучший работник животноводства Кустанайской области», медаль «За доблестный труд». Наградой за хорошую работу была поездка по городам черноморского побережья.

В 1986 году Султан-ага переехал в город. До ухода на заслуженный отдых трудился работником общепита в системе комбината.

Султан-ага с теплотой говорит о своих дочерях. Старшая, Гульжан, живет в Мендыкаринском районе, Бахыт и Кульпаш –

в Астане, Сауле, Куляш, Майгуль - в нашем городе. Кто-то из них уже на заслуженном отдыхе, кто-то продолжает работать. У всех свои семьи, дети, внуки.

Сейчас аксакал в мире и согласии живет с супругой Улдай.

Работая, редкие минуты отдыха Султан Жаманшалович посвящал чтению. Ему хорошо знакомы многие произведения казахской литературы. Именно это сыграло значительную роль, что уже в довольно зрелом возрасте пришло увлечение поэзией. Откуда у рабочего человека появилось желание писать поэтические строки? Ответ прост: из души. Строки рождались во время повседневной физической работы, записывались и ждали своего часа.

Однажды его стихи прочли друзья Мырзабай Жаксылыков и Тохтарбай Турсунов. Стихи им понравились. По их совету и при их поддержке в 2019 году вышла в свет первая, а в 2022 году - вторая книга под одноименным

названием «Қөңіл толқыны». В этих книгах стихи, размышления, посвящения людям труда, пожелания к важным событиям.

Все свои работы аксакал посвящает родной стране, родному краю, его истории. В его стихах мысли о веке минувшем, о веке нынешнем, рассуждения о смысле жизни.

### ЖИТІҚАРА

Жітіқараны асты-үстіне тоңкергендей,

Мұншалықты не боды өзгертендей.

Кешегі өткен төбенің басындағы қарауылдың,

Жітіқараға бүгін жүгіріп жеткендей.

Әр елдің қаласы астанасы,

Бұған болар кімдердің сөз таласы.

Әр ауданның орталығын астанаға теңегесін,

Көленкеде қалмай қасиетті сөздің мағынасы.

Жақынына жанашир бол деген сөзге



Шын ниетымен менде бұған қомсыламын.

Жаратқаннан жәрдем күткен тірі көзге,

Түсінбедім, соншалықты оғаштығы не болғаны.

P. S. Любовь к поэтическому слову передалась его дочери Куляш. Ей также близка тема любви к родной земле.

Тогжан ЖАМАНКУЛОВА.

## ДУХОВНАЯ СТОРОНА ЖИЗНИ

### Поминки можно проводить во всех столовых, кафе и ресторанах

Можно сказать, что до вчерашнего дня никто не поднимал тему того, в каком заведении общественного питания проводить поминальные обеды. Буквально на днях услышал разговор о том, что неуместно устраивать поминки там, где проходят увеселительные мероприятия. Нечто подобное, оказывается, уже слышали и наши читатели, которые и попросили разъяснить через газету, в каких все-таки местах по закону шариата нужно проводить поминальные обеды.

Чтобы не быть голословными, мы зашли на официальный сайт духовного управления мусульман Казахстана (далее - ДУМК), где черным по белому написано: проведение поминальных мероприятий «Құдайы ас беру» является национальной традицией наших предков. Нужен скромный дастархан, богатый стол - это излишество. Это, безусловно, может доставить трудности многим семьям со средним достатком. Поминки же можно проводить в любом ресторане, кафе, столовой общественного питания, дома. Главное - не

забывать о благоденствии души усопшего.

И ни слова о том, что нельзя проводить поминки там, где проходят увеселительные мероприятия. А это значит, что все эти разговоры просто беспочвенны, не понятно, кто их поднимает.

Поинтересовался я мнением и нашего имама Айбека Аманкосулы, настоятеля мечети имени Ержана Татишева. Он тоже подтвердил, что во всех кафе и ресторанах нашего города можно проводить поминальные обеды, это никак не противоречит законам

ислама. Мне кажется, убедительнее никто и не скажет в Житикаре.

Поминки - один из этапов прощания с умершим. Как правило, организацией похорон в этой непростой ситуации занимаются родственники. И найти свободное кафе именно в день похорон - задача непростая в силу тех обстоятельств, что в один день дают поминальные обеды не одному человеку. А еще в течение всего года поминуют тех, кто покинул мир иной семь, девять, сорок дней, год, два назад и так далее. Поэтому все

кафе, рестораны, столовая мечети Житикары расписаны на месяцы вперед. И тут не до принципов и сентиментальных мнений, где именно давать поминальные обеды.

Я не хочу выделять, где чаще и в каком кафе больше дают поминальные обеды, но все они обладают соответствующим опытом. Поэтому все эти разговоры, не имеющие ничего общего с нашим менталитетом и законом ислама, надо решительно пресекать.

М. МУРАТОВ.

## ЖІТІҚАРА АУДАНЫНА - 95 ЖЫЛ

### «Ономастикалық кеңістікті реттеу жолдары»

Дүние жүзіндегі кез келген елдің ономастикасы елді мекендердің, өзен-көлдердің, т.б. ежелгі, төл атауларынан құралған елдің, халқының тарихын, мәдениетін, ұлттық ерекшеліктерін көрсетеді.

Қазақстанның тәуелсіздік алуымен елімізде ономастика мәселелері көтерілді. Қазақстан, астанамыз, қала, облыс, аудан атаулары еліміздің тарихынан, тілінен, географиясынан жан-жақты мағлұмат береді.

Ономастикалық жұмыстың маңызы зор және мемлекеттік саясатта, Қазақстанның егемендігі мен тәуелсіздігі мәселелерінде маңызды рөл атқарады.

Ономастикалық жұмыста объектілерге атау беру және қайта атау кезінде халықтың пікірін ескеру арқылы ашықтық қағидаты қамтамасыз етіліп, ономастикалық комиссиялардың өкілеттіктері көрсетіліп, осы бағыттағы жұмыстардың өлшемдері айқындалған.

Сондықтан оның шығу тегін сақтауда ономастикалық комиссия жұмысының принципті маңызы бар.

Қазақстан Республикасында қазақ, орыс, ұйғыр, кәріс, татар және басқа тілдерде кітаптар мен газеттер шығарылады, ұлттық бағдарламалар, радио және теледидар жұмыс істейді. Біз қазақстандықтарды - барлық

ұлт өкілдерін «Біз - Қазақстан халқымыз!» деген ең маңызды ұғымдардың бірі бар ортақ нәрсе біріктіреді. Ал бұл жерде біздің еліміз мәдениеттер мен діндердің алуан түрлілігі бар бірегей мемлекет болып табылады.

Бүгінде Жітіқара ауданының халқы 42 600 адамды құрайды, оның ішінде 35 400 - қала тұрғындары, 7 200 - ауылдық жерлердің тұрғындары. Ауылдық жерлердегі 13 елді мекенде және Жітіқара қаласында 262 көше бар, оның ішінде: ауылдық жерлерде - 189 көше, оның ішінде 16 - тарихи және дәстүрлі түрде ұлттық менталитетке жақын атаулар, бұл 8,5% -, құрайды, Жітіқара қаласында барлығы 73 көше бар, оның ішінде 20 көше - дәстүрлі түрде Ұлттық көшеге жақын атаулардың менталитеті, бұл 27,4% құрайды.

Ауданды ономастикалық жаңарту мақсатында 2016 жылдан бастап жұмыс тобы жұмыс істейді, оның құрамына жұртшылық өкілдері: құрметті аксақалдар, Жітіқара ауданының құрметті азаматтары, ардагерлер кеңесінің төрағасы және еңбек ардагерлері, мұражай қызметкерлері, мемлекеттік қызмет ардагерлері, мемлекеттік қызметшілер, барлығы - 17 адам кіреді. Композиция мезгіл-мезгіл жаңартылып

отырады.

Ауданда келесі ономастикалық жұмыс жүргізілді:

2017 жылы 2 білім беру нысаны қайта аталды: №2 орта мектеп - Мұса Шожанов атындағы №2 жалпы білім беретін мектеп, №9 орта мектеп - Естай Есжанов атындағы №9 жалпы білім беретін мектеп.

2017 жылы ескірген идеологиялық белгілері бар 8 көше: Жітіқара қаласында келесі көшелер берілді: қазан айының 40 жылы - «Бірлік көшесі», эуеайлак - «Бәйтерек көшесі», Комаров - «Береке көшесі», Степная - «Кен дала көшесі». Бұрын қалада орталық алаңның атауы болмаған «Тәуелсіздік алаңы» атауы берілген. Пригородное ауылында Павлик Морозов көшесі «Бейбітшілік көшесі», 21 Партсъезд көшесі - «Жақсы көшесі» болып өзгертілді.

2021 жылы Жітіқара қаласындағы 2 көше, Фрунзе көшесі - «Достық көшесі», 30 лет ВЛКСМ көшесі - «Қостанай көшесі» болып өзгертілді.

2022 жылы 1 білім беру нысаны - №3 мектеп-лицей - Абай атындағы мектеп-лицей болып өзгертілді.

Атауды өзгертудің басты себебі бұрынғы атаулардың идеологиялық тұрғыдан ескіргендігі болды. Біз ұлттық маңызы бар тарихи және дәстүрлі ауысты-



рамыз.

Қазақстан-егеменді тәуелсіз мемлекет, ономастика азаматтарда патриотизмді тәрбиелеуге тиіс. Ұсынылатын атаулар-дәстүрлі қазақ және қазақстандық атаулар. Бұл біздің балаларымыз бен немерелерімізге қалдыратын атаулар.

Біз тәуелсіз мемлекетпіз, бүгінде Ұмытылған ұлттық дәстүрлер, мемлекеттік тіл, рухани құндылықтар жаңғыруда...

Тәуелсіздіктің алғашқы жылдары ең қиын болды, көбісі шыдай алмай, басқа елдерге қоныс аударды. Ең адал және батылдары ғана қалды - өз Отанының патриоттары. Қазақстанда 130-дан астам этностар тұрады, бірақ негізгі мәдениеті қазақ халқының мәдениеті болып

табылады. Қазіргі таңда халықтың тарихын, мәдениетін, салт-дәстүрін көрсететін қазақ тілінің жаңғыру процесі жүріп жатыр.

Тағы бір уәж, бүгінгі күні жас Жітіқаралықтар өткен дәуірдегі көшелерге атау беру тарихын аз біледі, сондықтан қазіргі атаулар олардың қала, облыс, мемлекет тарихын жазуға атсалысу болып табылады.

Қазақ халқының және қазақ тілінің тарихы өте бай, көп қырлы. Біздің батырларымыз, жерлестеріміз, жерлестеріміз бар, оларды да ұмытпау керек...

«Жітіқара ауданының ішкі саясат бөлімі» ММ басшысы, ауданның ономастикалық жұмыс тобының мүшесі АҚТАЕВА С.